

RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM

(č. 1/2016)

I. LOKALIZACE PŘEDMĚTU

1. Kraj Pardubický	4. Název předmětu vybavení kostela sv. Jakuba v Poličce
2. Obec Polička	5. Sbírka
3. Adresa majitele restaurovaného předmětu Děkanský chrám sv. Jakuba Většího Náměstí Bohuslava Martinů 236 572 01 Polička Tel: +420 email:	6. ☐ Př.číslo: ☐ Inv.číslo: ☐ IČO: ☐ DIČ: ☐ Není plátce DPH

II. ÚDAJE O PŘEDMĚTU

1. Datace 18.-19.století	5. Objednavatel Římskokatolická farnost – děkanství Polička
2. Autor (dílňa) Neznámý	6. Předmět je zapsán ☐ v centrální evidenci ☒ v seznamu kulturních památek MK ČR ☐ v seznamu národních kulturních památek MK ČR ☐ není
3. Místo Střední Evropa (Čechy/Německo)	
4. Vlastník Římskokatolická farnost, děkanství Polička	

III. ÚDAJE O AKCI

1. Datum průzkumu 17.2.2016	2. Restaurátorský průzkum vypracoval Martin Fořt, DiS., David Lejsek, DiS.
3. Poznámky <p style="text-align: center;">Revitalizace kostela sv. Jakuba Většího v Poličce s rodnou světničkou Bohuslava Martinů</p> <p style="text-align: center;">Investor: Římskokatolická farnost – děkanství Polička</p>	

MARTIN FOŘT, DiS.
restaurátor kovů s licencií, zlatník
Vratimovská 326, 739 35 Václavovice
IČO: 87015544
www.restauratorska-dilna.cz

Předmět Monstrance	Materiál, způsob zdobení Slitina mědi s povrchovou úpravou stříbření a zlacení Slitina stříbra 835/1000 s povrchovou úpravou zlacení	Kulturní památka 65393/36-993
-----------------------	--	----------------------------------

Popis

Monstrance je vyrobena zlatnickou technologií (tepání, pájení, fasování) pasířstvem ze slitiny mědi pravděpodobně s povrchovou úpravou stříbření a zlacení. Aureola je rozdělena do dvou plánů včetně vegetabilního rámečku a figurální skladbou svatých. Paprsky aureoly jsou vyřezávané a tepané. Plán je barevně rozlišen G-S-G (zlatý rámeček se středním stříbrným plánem a je zakončen zlatým sluncovou aureolou). Rámeček je zdoben červenými kameny, pravděpodobně skleněnými. Střed aureoly je doplněn o lunulu, vyrobenou ze slitiny stříbra (835/1000) a ta je zdobená pravděpodobně českými granáty. Vrchní část monstrance je osazena na zdobný zlatý ořech a stříbrné noze. Na ořechu a noze je patrné rokokové zdobení – je zde užití mušlí a mřížek.

Všechny díly jsou sestaveny na trn, jehož konec je opatřen pravděpodobně whitwortovým závitem.

Monstrance je vysoká 655 mm a široká 325 mm, je datována do 2. třetiny 18. století. Lunula je dle punců datována do meziválečné doby 1929-1941, jehož autorem je JS (Josef Staněk I.).

Součástí monstrance je kazeta, vnitřní strana je opatřena vínovým sametem a povrch kazety je koženkový v barvě černé.

Stav před restaurováním

Povrch monstrance je pokryt prachovými částicemi a jiných nečistot (pravděpodobně konzervační prostředky - vosky). Stříbrná vrstva je místy pokryta tenkou sulfidickou vrstvou kouřového odstínu.

Monstrance je nepatrně vyosená, některé prvky sluncové aureoly lehce deformovány. Na noze jsou patrné trhliny, lokálně jsou druhotně opraveny měkkým pájením cínovou pájkou.

Na horní části sluncové aureoly chybí část figurální skladby a střední plán aureoly je provizorně jištěn měděným omotaným drátem, v jeho okolí jsou patrné další vyražené díry.

Povrchová úprava zlacení na ořechu je na vyvýšených místech poškozena.

Vyhodnocení průzkumu

Stav monstrance je zapříčiněn častým používáním a manipulací. V případě výskytu tenké sulfidické vrstvy je její umístění v nevhodných klimatických podmínkách (prudké kolísání teploty a vlhkostí, orosení na kovovém povrchu). Druhotné zásahy cínovou pájkou a omotaným měděným drátem byly snahou předmět rychle opravit. Chybějící část plastiky byla pravděpodobně připevněna přes trnový závit, zakončený matkou.

Poškození povrchové úpravy je způsobeno otěrem v místě ořechu je způsobeno otěrem.

Restaurátorský záměr

1. fotodokumentace
2. demontáž na jednotlivé díly
3. odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
4. mechanické vyrovnávání deformací
5. mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
6. důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
7. mechanické očištění železných dílů benzínem a jemným železným kotoučem (v případě železného trnu)
8. konzervace železných dílů včelím voskem a následným přeleštěním konzervační vrstvy
9. zpětná montáž
10. Mechanické suché čištění kazety včetně případného doplnění chybějících mosazných dílů zavíracího systému

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

Předmět Pacifikál	Materiál, způsob zdobení Slitina mědi s povrchovou úpravou stříbření a zlacení	Kulturní památka 85056/36-996
----------------------	---	----------------------------------

Popis

Předmět je vyroben zlatnickou technologií (tepání, pájení, fasování) pasířstvím ze slitiny mědi pravděpodobně s povrchovou úpravou stříbření a zlacení.

Pacifikál neboli relikviářový kříž je v podobě latinského kříže, jehož zakončení ramen je jetelového tvaru. Střední část kříže je doplněna o relikvijskou schránku s rokokovým rámečkem se zlacenou aureolou. Na opačné straně je postava P. Marie Immaculaty.

Ořech je zdobně tepaný v motivech rokaje, stejné tvarosloví je i na podstavci oválného půdorysu.

Všechny díly jsou sestaveny na trn, jehož konec je opatřen pravděpodobně whitworthovým závitem.

Pacifikál je vysoký 366 mm a je datován do roku 1777.

Dle revizního listu z NPÚ je vnitřní strana podstavce vyplněna ověřujícím listem o pravosti relikvie sv. Kříže.

Součástí pacifikálu může být koženková kazeta v barvě černé.

Stav před restaurováním

Povrch pacifikálu je pokryt prachovými částicemi a jiných nečistot. Stříbrná vrstva je místy pokryta tenkou sulfidickou vrstvou kouřového odstínu, lokálně však černého odstínu.

Na předmětu jsou patrné lehké deformace, zejména na podstavci, který vykazuje mírnou nestabilitu.

Povrchová úprava zlacení na ořechu je na vyvýšených místech poškozena.

Vyhodnocení průzkumu

Stav pacifikálu je zapříčiněn častým používáním a manipulací. V případě výskytu tenké sulfidické vrstvy je příčinou umístění v nevhodných klimatických podmínkách (prudké kolísání teploty a vlhkostí, orosení na kovovém povrchu). Poškození povrchové úpravy je způsobeno otěrem v místě ořechu.

Restaurátorský záměr

1. fotodokumentace
2. demontáž na jednotlivé díly (ověření vstupu do relikvijského pouzdra a řešení s děkanátem)
3. odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky (kromě relikvie)
4. mechanické vyrovnávání deformací
5. mechanické odstranění sulfidické vrstvy krácováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
6. důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
7. mechanické suché čištění relikvie (pokud bude povolen vstup do ní)
8. zpětná montáž
9. Mechanické suché čištění kazety včetně případného doplnění chybějících mosazných dílů zavíracího systému

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

Předmět Kalich	Materiál, způsob zdobení Slitina stříbra, povrchová úprava zlacení Slitina mědi s povrchovou úpravou stříbření a zlacení	Kulturní památka 85058/36-994
-------------------	--	----------------------------------

Popis

Kalich je vyroben zlatnickou technologií (tepání, pájení, fasování) pasířstvím ze slitiny stříbra se zlacením nebo mědi pravděpodobně s povrchovou úpravou stříbření a zlacení.

Předmět se skládá ze čtyř dílů – kupy, koše, ořechu a podstavce.

Zlacená kupa má tvar tupé paraboly, na spodní část je doplněna o stříbrný tepaný koš zdobeným „C“ motivem a rokaji. Ořech má vázovitý tvar s jemným hladkým kanelováním s tepanými rokaji a kruhový podstavec má jednodušší tvar – je pouze prohýbaná, okraj je profilovaný.

Na okraji podstavce je rytý nápis „Ex Legato DoMInI Joseph I KregCzl EX SaCrista eXIsto“.

Kalich je vysoký 210 mm, jeho šíře je naměřena na 125 mm a je datován do roku 1784.

Součástí pacifikálu je koženková kazeta v barvě černé, ve které je uložena zlacená paténa a je vyrobena ze slitiny stříbra (13ti lotový punc).

Stav před restaurováním

Povrch kalichu je pokryt prachovými částicemi a jinými nečistotami (zbytky čisticích prostředků). Stříbrná vrstva je místy pokryta tenkou sulfidickou vrstvou kouřového odstínu, lokálně černého odstínu. Ve vnitřní straně na dně kupy je patrná lokální deformace. Povrchová úprava zlacením je lokálně poškozena. Na závitovém trnu je novodobá šestihránná matka. Koženková kazeta je pokryta prachovými částicemi a je seschlá.

Vyhodnocení průzkumu

Špatný stav kalichu je zapříčiněn častým používáním a manipulací. V případě výskytu tenké sulfidické vrstvy, je jeho umístění v nevhodných klimatických podmínkách (prudké kolísání teploty a vlhkosti, orosení na kovovém povrchu). Poškození povrchové úpravy je způsobeno otěrem.

Stav kazety je způsobem nevhodnými klimatickými podmínkami.

Restaurátorský záměr

1. fotodokumentace
2. demontáž na jednotlivé díly
3. odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
4. mechanické odstranění sulfidické vrstvy krácováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
5. důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
6. zpětná montáž
7. mechanické suché čištění kazety a následná konzervace tukováním
8. případného doplnění chybějících mosazných dílů zavíracího systému

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

Předmět Kupa od kalichu č.1	Materiál, způsob zdobení Slitina mědi s povrchovou úpravou stříbření a zlacení Slitina stříbra (kupa)	Kulturní památka 56532/36-995
-----------------------------------	---	----------------------------------

Popis

Kalich je vyroben zlatnickou technologií (tepání, pájení, fasování) pasířstvím ze slitiny stříbra se zlacením nebo mědi pravděpodobně s povrchovou úpravou stříbření a zlacení.

Předmět se skládá ze čtyř dílů – kupy, koše, ořechu a podstavce.

Zlacená kupa má tvar tupé paraboly, na spodní část je doplněna o stříbrný tepaný koš. Je zdoben florálním a rokokovým motivem se třemi oválnými medailony (busty J.Krista, P.Marie a sv.Josefa), které se střídají s busty anděličků putti.

Ořech má malý vázovitý tvar, jehož horní strana je zdobena volánovitým dekorem a kruhový podstavec má jednodušší tvar – je zvonovitého tvaru, jehož okraje jsou zdobeny palmetovým pásem.

Kalich je vysoký 250 mm, průměr podstavce je naměřen na cca 120 mm a je datován do ¼ 18. století.

Stav před restaurováním

Povrch kalichu je pokryt prachovými částicemi a jinými nečistotami. Stříbrná vrstva je místy pokryta tenkou sulfidickou vrstvou kouřového odstínu, lokálně černého odstínu. Na vnitřní straně podstavce je lokální výskyt korozních produktů mědi. Kalich je špatně sesazen, je zde popraskaný uvolněný spoj.

Na vnitřní straně podstavce je patrný zásah měkkým pájením cínovou pájkou.

Koš je podélně deformován s doprovodnými lokálními trhlinami. Podstavec je lehce deformovaný a kalich mírně vyosený.

Povrchová úprava zlacením je lokálně poškozena.

Vyhodnocení průzkumu

Špatný stav kalichu je zapříčiněn častým používáním a manipulací. V případě výskytu tenké sulfidické vrstvy, je jeho umístění v nevhodných klimatických podmínkách (prudké kolísání teploty a vlhkostí, orosení na kovovém povrchu). Poškození povrchové úpravy je způsobeno otěrem.

Druhotným zásahem byla snaha trhlínu opravit.

Restaurátorský záměr

1. fotodokumentace
2. demontáž na jednotlivé díly
3. odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
4. mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
5. začištění druhotného zásahu cínovou pájkou (způsob stabilizace trhlín bude určena na základě rozsahu zachování povrchové úpravy zlacení a analýzy základního materiálu)
6. důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
7. zpětná montáž

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

V případě zachování povrchové úpravy bude stabilizace trhlín provedena měkkým pájením cínovou pájkou (99% Sn). Případně bude provedeno lokální tvrdé pájení stříbrnou pájkou s použitím tetraboritou sodného.

Předmět Kupa od kalichu č.2	Materiál, způsob zdobení Slitina mědi s povrchovou úpravou stříbření a zlacení	Kulturní památka 56532/36-995
-----------------------------------	---	----------------------------------

Popis

Kalich je vyroben zlatnickou technologií (tepání, pájení, fasování) pasířstvím ze slitiny stříbra se zlacením nebo mědi pravděpodobně s povrchovou úpravou stříbření a zlacení.

Předmět se skládá ze čtyř dílů – kupy, koše, ořechu a podstavce.

Zlacená kupa má tvar tupé paraboly, na spodní část je doplněna o stříbrný tepaný koš. Je zdoben florálním a rokokovým motivem se třemi oválnými medailony (sv. Anna s P. Marií, Madona s Ježíškem, sv. Josef s Ježíškem), které se střídají s busty andělíčků putti.

Ořech je hladký, vázovitý a střední část je obohacena o prstenec. Kruhový podstavec má jednodušší tvar – je zvonovitého tvaru, jehož spodní okraj je zdoben palmetovým pásem.

Kalich je vysoký 250 mm, průměr nohy je naměřen na 120 mm a je datován do ¾ 18. století.

Stav před restaurováním

Povrch kalichu je pokryt prachovými částicemi a jinými nečistotami. Stříbrná vrstva je místy pokryta tenkou sulfidickou vrstvou kouřového odstínu, lokálně černého odstínu. Na vnitřní straně podstavce je lokální výskyt korozních produktů mědi.

Koš je podélně deformován s doprovodnými lokálními trhlinami. Podstavec je lehce deformovaný a kalich mírně vyosený.

Povrchová úprava zlacením je lokálně poškozena.

Vyhodnocení průzkumu

Špatný stav kalichu je zapříčiněn častým používáním a manipulací. V případě výskytu tenké sulfidické vrstvy, je jeho umístění v nevhodných klimatických podmínkách (prudké kolísání teploty a vlhkostí, orosení na kovovém povrchu). Poškození povrchové úpravy je způsobeno otěrem.

Stav kazety je způsobem nevhodnými klimatickými podmínkami.

Restaurátorský záměr

1. fotodokumentace
2. demontáž na jednotlivé díly
3. odstranění prachových částic a nečistot v teplé lázni ultrazvukové pračky
4. mechanické odstranění sulfidické vrstvy kracováním jemným mosazným kotoučem s použitím mýdlové vody
5. důkladný oplach, sušení a konzervace mosazných dílů lakem
6. zpětná montáž

V případě obnovy stříbřené a zlacené vrstvy bude přistoupeno, pokud ztráta povrchové úpravy bude větší než 25 %.

FOTODOKUMENTACE - Monstrance (65393/36-993)

Stav před restaurováním

Detail

Stav před restaurováním

Detail

FOTODOKUMENTACE - Kalich (85058/36-994)

Stav před restaurováním

Detail

FOTODOKUMENTACE - Kúpa od kalichu č.1 (56532/36-995)

Stav před restaurováním

Detail

FOTODOKUMENTACE - Kúpa od kalichu č.2 (56532/36-995)

Stav před restaurováním

Detail

